

V širokém spektru internetových služeb nechybí bezplatné poštovní servery. Chip přináší přehled čtyřa nejnavštěvovanějších českých freemailových serverů.

Zadarmo@dobře

Práce s elektronickou poštou je v dnešní době mnohem komfortnější, než tomu bylo dříve. S rozvojem WWW se objevila ještě další možnost pohodlné manipulace s poštou, a to prostřednictvím webových stránek, které mohou sloužit jako uživatelské rozhraní k poštovnímu serveru. Jaké to má výhody? Především snadnou dostupnost odkudkoliv. Pokud si vybíráte poštu prostřednictvím webu, nemusíte instalovat poštovní klient.

Nic není samozřejmě úplně dokonalé a také přístup k poště prostřednictvím webu má své slabiny. Tou nejzávažnější je asi rychlost práce s poštou. Zatímco v případě poštovních klientů se pošta stáhne ze serveru na disk počítače a tam je možné s ní již poměrně rychle pracovat (číst, třídit, mazat atd.), v případě webu se každá poštovní zpráva zobrazuje na zvláštní webové stránce, takže přenos a zobrazení jedné zprávy zabere mnohem více času.

Kouzelné slovo freemail

Na internetu se objevila celá řada poštovních serverů nabízejících přístup k poště prostřednictvím webu. Pro uživatele jsou tyto servery zajímavé především proto, že nabízejí své služby, tedy elektronickou poštovní schránku, zcela zdarma! Právě proto se začalo těmto serverům v zahraničí říkat *freemail servers* a jejich asi nejznámějším představitelem je server *Hotmail* (<http://www.hotmail.com>). Podobných serverů však existuje celá řada a bezplatnou poštovní schránku nabízí také celá řada vyhledávacích a katalogových serverů (např. Yahoo Mail a další). Do češtiny by se dal výraz *freemail* přeložit jako *bezplatný poštovní server*, často se však setkáte i s částečně počeštěným výrazem *freemailový server*.

Jak to vypadá u nás

Také u nás postupně vzniklo několik bezplatných poštovních serverů. Jako první to byl na českém internetu server Post.CZ, zanedlouho následoval server Email.CZ, známý také jako ATC Organizer, a nedávno se připojily vyhledávače Atlas a Seznam, které také představily své bezplatné poštovní služby.

Když jsme se pokoušeli nějakým způsobem tyto servery popsat a porovnat jejich služby, položili jsme každému z provozovatelů otázku, podle jakých kritérií lze bezplatné poštovní servery porovnávat. Převážná většina z nich se shodovala v názoru, že velikost poštovní schránky není jediným rozhodujícím kritériem při výběru serveru. Důležitou roli hraje také šíře nabízených služeb, typy

používaných domén v adrese poštovní schránky a především rychlá odezva a snadná dostupnost serveru.

Základní charakteristiky každého serveru jsme pro vás shrnuli do tabulky.

Post.CZ

Server Post.CZ byl spuštěn v červnu roku 1997. Řada z vás si možná ještě vzpomene na vtipně provedenou internetovou reklamní kampaň, která jeho uvedení provázela. Ve své době se jednalo o první bezplatný poštovní server na českém internetu a také díky tomu si Post.CZ získal během krátké doby velké množství uživatelů. V současné době má zřízeno již 250 000 poštovních schránek (každou o velikosti 10 MB), což je z porovnávaných serverů nejvíce. Nutno dodat, že 250 000 schránek neznamená stejný počet denně aktivních uživatelů. Někteří totiž přistupují ke své schránce jen jednou za měsíc a někteří si založili poštovní schránku například jen proto, aby zjistili, jaké služby jim server nabízí.

Post.CZ běží v současné době na 5 serverech a do internetu je připojen 10Mb linkou přes Video On Line. Grafické rozhraní je poměrně hezky řešeno, malou nevýhodou je snad pouze příliš velký levý pruh s přehledem služeb – zabírá totiž hodně místa. Další věcí, která obtěžuje hodně uživatelů, je reklamní stránka – zobrazuje se bezprostředně po zalogování a nelze ji nikterak obejít.

Email.CZ

ATC organizér, jak se jinak server Email.CZ oficiálně jmenuje, byl uveden půl roku po serveru Post.CZ – v říjnu 1997. V současné době již obsahuje na 100 000 poštovních schránek, z nichž každá má kapacitu 15 MB (což je nejvíce z porovnávaných serverů), a jeho provozovatelem je firma ATC. Nápor uživatelů stačí zvládat dva silné servery a páteční linka CESNETU, kterou jsou připojeny do internetu. Kromě serveru Email.CZ zprovoznila firma ATC ještě poštovní server Ladymail.CZ, který má být určen výhradně ženám (jak tomu napovídá název adresy). Jde o věrnou kopii serveru Email.CZ, u kterého byla změněna pouze grafika. Ani pánové však nepřijdou zkrátka. ATC připravuje podobný server Gentlemail.CZ, ten však v době psaní tohoto článku ještě nebyl zprovozněn.

Všechny bezplatné poštovní servery postavené na jádru ATC obsahují navíc ještě službu reminder, adresář pro jména a adresy známých, kalendář a zápisník. Na rozdíl od ostatních porovnávaných serverů nabízí ATC přístup přes POP3 pouze za poplatek, který činí 30 Kč na měsíc (tedy 360 Kč za rok).

Atlas Email

Na rozdíl od předchozích poštovních serverů vznikl Atlas Email jako doplňková služba vyhledávacího serveru Atlas. Atlas Email ještě dlouhou dobu po svém uvedení nedisponoval webovým rozhraním pro čtení pošty a od tisícovek ostatních poštovních serverů na českém internetu se odlišoval pouze v tom, že poskytoval poštovní schránku o velikosti 11 MB zcela zdarma. To v kombinaci s nabídkou zajímavých domén (kromě *atlas.cz* také *podvodník.cz*, *mujmail.cz*, *mujweb.cz*, *kamarad.cz* a *senior.cz*) vyneslo Atlasu něco přes 55 000 otevřených e-mailových účtů. Jistou komparativní výhodou bylo také zavedení podpory protokolu IMAP4, pomocí něhož lze s poštou pracovat o něco

snadněji a rychleji než prostřednictvím klasického POP3. Otázkou je, kolik uživatelů si na IMAP4 opravdu zvyklo a používá jej. Webové rozhraní bylo doprogramováno až v polovině června tohoto roku. Na rozdíl od ostatních serverů, které jsou založeny na vlastním softwarovém řešení, se může Atlas Email pochlubit tím, že jeho webové rozhraní k poště pracuje na bázi produktu *Microsoft Commercial Internet System*.

Seznam Email

Historicky nejmladším bezplatným poštovním serverem na českém internetu je Seznam Email. Byl uveden jako jedna s dalších služeb katalogového a vyhledávacího serveru Seznam v listopadu minulého roku a v současné době se může pochlubit již 114 000 zaregistrovaných poštovních schránek, každá má kapacitu max. 10 MB. Tento nápor uživatelů způsobilo zřejmě nejen dobré jméno serveru Seznam, ale také poměrně rozsáhlá internetová reklamní kampaň.

Jak se však ukázalo v prvních týdnech provozu, server Seznam Email nebyl na počáteční zájem dostatečně připraven, což se projevilo v zahlcení serveru a v následujících dlouhých odezvách. Dnes běží Seznam Email již na pěti serverech a zdá se, že se jeho dostupnost mnohonásobně zlepšila.

Server je společným dítkem firem *Seznam* a *et netera, s. r. o.*, a může se pochlubit velmi kvalitně provedeným uživatelským rozhraním, které pamatuje na nejmenší detaily. Snad i proto se stal Seznam Email během krátké doby oblíbeným poštovním serverem mezi uživateli českého internetu.

Jak si jen vybrat?

V zásadě neexistuje jednoznačné pravidlo výběru toho nejlepšího poštovního serveru. Každý z výše uvedených serverů má své silné a slabé stránky a záleží pouze na vašich konkrétních potřebách a přáních. Pokud budete chtít využívat adresy s určitou doménou, musíte si zvolit server, který má tuto doménu zaregistrovanou (např. *jmeno@kamarad.cz* lze jen na Atlasu). Asi nejdůležitějším kritériem při výběru poštovního serveru je snadná dostupnost. Pro srovnání dostupnosti jednotlivých serverů by bylo úplně nejlepší vytvořit si poštovní schránku na všech čtyřech serverech a po nějakou dobu (např. týden) sledovat, jak jsou dostupné. Pokud nehodláte touto praktickou srovnávací zkouškou ztrácet čas, podívejte se do naší tabulky a vzájemně porovnejte tři kritéria – počet otevřených účtů, ISP + rychlost linky a hardwarovou konfiguraci serverů.

Martin Dvořáček

Post.CZ

CHIP: *V čem spatřujete přednosti svého serveru a jak se lišíte od konkurenčních poštovních serverů?*

Post.CZ: Servery POST (nejen v doméně .CZ, ale také .SK, a plánujeme další) se profilují jako snadná služba internetu. Proto má uživatel místo desítek funkcí a voleb k dispozici to základní, co potřebuje k rychlému napsání, odeslání a přijmutí pošty, a to vše v příjemném a přehledném interfejsu.

CHIP: *Jak často provádíte zálohy dat? Jinak řečeno, mohou si být uživatelé vašeho serveru jisti, že o svou poštu nepřijdou?*

Post.CZ: Za dva roky provozu serveru větší havárie nastala pouze jednou, a to po loňském Inxexu, kdy došlo k totálnímu přetížení databází. Od té doby funguje tzv. replikovaná databáze, aktualizovaná jednou denně, ze které lze kdykoliv udělat kopii původní poškozené databáze.

CHIP: *Jak se budou podle vás vyvíjet freemailové servery do budoucna? Můžeme v této oblasti očekávat ještě nějaké převratné novinky?*

Post.CZ: Rozhodně se dočkáme velkých novinek, zajímavé věci připravujeme i pro své uživatele. Veřejná poštovní služba nesmí zůstat na místě, i když je neúspěšnější, uživatelé očekávají další vývoj a zlepšení a tím si vlastně další vývoj tak říkajíc vynucují. Myslím, že vzhledem k počtu našich uživatelů se nám daří vylepšovat službu podle jejich přání, i když našim krédem zůstává její snadná použitelnost a přehlednost.

Na otázky týkající se serveru Post.CZ odpověděl Jakub Ditrich ze společnosti Globe Internet, provozující server Post.CZ.

Email.CZ

CHIP: *V čem spatřujete přednosti svého serveru a jak se lišíte od konkurenčních poštovních serverů?*

Email.CZ: Především rozsahem poskytovaných služeb a přístupem k uživatelům. Ačkoliv je velice obtížné reagovat na dotazy byť jen zlomku uživatelů, zatím se to daří a uživatelé to dokážou ocenit. Vyjdou-li ze zpětných reakcí, které denně dostávám, naše přednosti jsou v rychlosti odezvy serveru, škále nabízených služeb a nastavení, ochotě pomoci a méně častých výpadcích (být i ty někdy jsou).

CHIP: *Jak často provádíte zálohy dat? Jinak řečeno, mohou si být uživatelé vašeho serveru jisti, že o svou poštu nepřijdou?*

Email.CZ: Záloha databáze probíhá každou noc, záloha zpráv méně častěji (vzhledem k objemu dat), ale technologie ukládání zpráv (kterou nyní hodláme podpořit i technologií RAID 5) zaručuje při poruše jednoho disku plnou obnovu aktuálních dat.

CHIP: *Jak se budou podle vás vyvíjet freemailové servery do budoucna? Můžeme v této oblasti očekávat ještě nějaké převratné novinky?*

Email.CZ: Za důležité považuji to, jak se jednotlivé servery vyrovnají s rostoucím nápořem uživatelů. Velkou roli zde hraje použitá technologie. Firma ATC věnovala mnoho času a peněz do vývoje webového e-mailu a zdá se, že se jí to vyplácí. Zatímco jistý free e-mail běží "již" na 5 počítačích, náš webový e-mail je provozován stále na dvou, spolu s dalšími úspěšnými (virtuálními)

servery jako ladymail.cz, auto.cz, autonews.cz nebo finance.cz. Druhým podstatným bodem pro následující vývoj je schopnost držet krok s novou technologií a vytváření globální komunikace. Např. již dnes lze považovat za standard propojení mobilních telefonů a systému elektronické pošty. V našich "laboratořích" se již zrodilo mnoho plánů, které si prozatím ponechám pro sebe, protože mají strategický význam. Každopádně samotný webový e-mail nemá šanci uspět.

Na otázky týkající se serveru Email.CZ odpověděl Jakub Vlastimil Pecinka ze společnosti Atlantic Tristan Company, s. r. o., provozující server Email.CZ.

Seznam Email

CHIP: *V čem spatřujete přednosti svého serveru a jak se lišíte od konkurenčních poštovních serverů?*

Seznam: Především velmi jednoduchým a přehledným uživatelským rozhraním bez zbytečné grafiky. Snažili jsme se nabídnout alternativu k existujícím freemailovým serverům, aby uživatel našeho systému měl k dispozici jak maximální funkčnost, tak i jednoduchost ovládání a robustnost systému.

CHIP: *Jak často provádíte zálohy dat? Jinak řečeno, mohou si být uživatelé vašeho serveru jisti, že o svou poštu nepřijdou?*

Seznam: Samozřejmě že ano. Zálohování těch nejdůležitějších dat – uživatelských účtů – provádíme denně. Zálohování e-mailových schránek se provádí týdně.

CHIP: *Jak se budou podle vás vyvíjet freemailové servery do budoucna? Můžeme v této oblasti očekávat ještě nějaké převratné novinky?*

Seznam: Myslím, že ano. Zvláště v propojení internetového osobního organizátoru (elektronického diáře) a mobilních telefonů. Kromě toho vám vedení e-mailového účtu dává možnost personalizace jako takové. Účet s e-mailovou schránkou nemusí obsahovat pouze vaše dopisy, ale může sledovat i změny vašich oblíbených WWW stránek, nastavení jiných informačních služeb, jako je například Seznam dnes, svátky a výročí vašich nejbližších atp.

Na otázky týkající se služby Seznam Email odpověděl Václav Bittner.

Atlas Email

CHIP: *V čem spatřujete přednosti svého serveru a jak se lišíte od konkurenčních poštovních serverů?*

Atlas: Nepoužíváme vlastní softwarové řešení pošty, ale takové, na které bude v nejbližší době migrovat Hotmail. To je záruka rychlosti a spolehlivosti. Navíc máme jedinečnou podporu zákazníků a možnost replikace pošty mezi klientem a serverem.

CHIP: *Jak často provádíte zálohy dat? Jinak řečeno, mohou si být uživatelé vašeho serveru jisti, že o svou poštu nepřijdou?*

Atlas: Používáme RAID 5, který zaručuje neustálou kontrolu proti ztrátě disku. Dále denně provádíme zálohy dat pro případ, že by shořel celý počítač.

CHIP: *Jak se budou podle vás vyvíjet freemailové servery do budoucna? Můžeme v této oblasti očekávat ještě nějaké převratné novinky?*

Atlas: Ano, jisté novinky lze očekávat. Bude se jednat zejména o e-mailové systémy přizpůsobené pro menší a střední firmy.

Na otázky týkající se služby Atlas Email odpověděl Pavel Sodomka ze společnosti Atlas, a. s., provozující server Atlas.